

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАУКИ І ТЕХНОЛОГІЙ

Навчально-науковий інститут «ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»

Кафедра економічної теорії та міжнародних економічних відносин

ЗАТВЕРДЖЕНО
Директор ННІ ПДАБА



Владислав ДАНИШЕВСЬКИЙ

“04” листопада 2024

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МІЖНАРОДНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ТА КРОС-КУЛЬТУРНІ КОМУНІКАЦІЇ

(назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Спеціальність	292 «Міжнародні економічні відносини»
Освітньо-професійна програма	«Міжнародна економіка і бізнес»
Статус дисципліни	нормативна
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС
Код освітньої компоненти	ОК 2.6
Мова викладання	українська

Дніпро - 2024

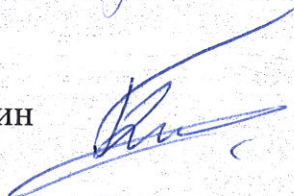
Розробники:

к.е.н., доц., доцент кафедри
економічної теорії та
міжнародних економічних відносин



Світлана МОРОЗОВА

асистент кафедри
економічної теорії та
міжнародних економічних відносин

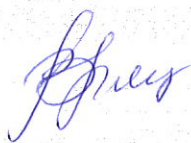


Богдан ЗИМОГЛЯД

Робоча програма ухвалена на засіданні кафедри економічної теорії та міжнародних економічних відносин.

Протокол від 28 серпня 2024 р. № 1.

Завідувач кафедри
економічної теорії та
міжнародних економічних відносин



Юлія ОРЛОВСЬКА

Робоча програма погоджена групою забезпечення якості освітньо-професійної програми «Міжнародна економіка і бізнес» підготовки здобувачів за другим (магістерським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини».

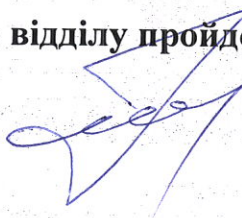
Протокол від «28» серпня 2024 р. № 1.

Гарант освітньої програми



Юлія ОРЛОВСЬКА

Експертизу навчально-методичного відділу пройдено:



Віта ЄГОРОВА
Ім'я ПРІЗВИЩЕ

«29» 11 2024 р.

Реєстраційний номер _____
(надається фахівцем НМВ)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр II
Всього годин за навчальним планом, з них:	90	3	90
Аудиторні заняття, у т.ч:	32		32
лекції	16		16
лабораторні роботи	-		-
практичні заняття	16		16
Самостійна робота, у т.ч:	58		58
підготовка до аудиторних занять	32		32
підготовка до контрольних заходів	-		-
виконання курсового проекту або роботи	-		-
виконання індивідуальних завдань	-		-
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	26		26
підготовка до екзамену	-		-
Форма підсумкового контролю			залік

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення дисципліни – опанування найважливіших теоретичних принципів та практичних навичок формування у здобувачів освіти знань особливостей міжнародного менеджменту та крос-культурної взаємодії в умовах економічної глобалізації.

Завдання вивчення дисципліни – розкриття системної сутності міжнародного менеджменту в умовах культурного різноманіття; визначення глибини впливу крос-культурних чинників на управлінські рішення в глобальному середовищі; ідентифікація ключових параметрів міжкультурної взаємодії у міжнародному бізнесі; вивчення сучасних управлінських та комунікаційних підходів у транснаціональних компаніях; аналіз специфіки формування міжкультурних стратегій управління та вирішення актуальних проблем міжнародної управлінської практики.

Пререквізити дисципліни – теоретичні знання та практичні вміння, набуті під час вивчення дисциплін «Глобальна економіка та сучасні проблеми МЕН», «Ділове (наукове) спілкування іноземною мовою».

Постреквізити дисципліни – набуті знання та вміння з дисципліни сформулюють необхідний інструментарій для ефективного управління в міжнародному середовищі та крос-культурної взаємодії, а також використовуватимуться під час підготовки та написання кваліфікаційної роботи.

Компетентності (відповідно до освітньо-професійної програми магістерського рівня «Міжнародна економіка і бізнес» 2024 року):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності у сфері міжнародних економічних відносин та міжнародного бізнесу або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень із застосування новітніх інноваційних технологій при здійсненні комплексних досліджень світогосподарських зв'язків макrorівня з урахуванням невизначеності умов.

Загальні компетенції:

ЗК-1. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК-2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями

ЗК-3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

ЗК-4. Здатність працювати в команді

Спеціальні (фахові) компетенції:

ФК-1. Здатність приймати обґрунтовані рішення щодо налагодження міжнародних економічних відносин на всіх рівнях їх реалізації.

ФК-4. Здатність оцінювати масштаби діяльності глобальних фірм та їхні позиції на світових ринках.

ФК-5. Здатність застосовувати кумулятивні знання, науковотехнологічні досягнення, інформаційні технології для досягнення сутності феномену нової економіки, виявлення закономірностей та тенденцій.

ФК-6. Здатність застосовувати принципи соціальної відповідальності в діяльності суб'єктів міжнародних економічних відносин і аналізі їхнього впливу на економічний розвиток країн.

ФК-8. Здатність прогнозувати тенденції розвитку міжнародних ринків з урахуванням кон'юнктурних змін.

Заплановані результати навчання (відповідно до освітньо-професійної програми магістерського рівня «Міжнародна економіка і бізнес» 2024 року):

ПРН-1. Мати необхідні для професійної діяльності знання та навички з ділових комунікацій у сфері міжнародних економічних відносин, а також ефективно спілкуватися на професійному та соціальному рівнях, включаючи усну та письмову комунікацію іноземною мовою/іноземними мовами.

ПРН-3. Систематизувати, синтезувати й упорядковувати отриману інформацію, ідентифікувати проблеми, формулювати висновки і розробляти рекомендації, використовуючи ефективні підходи та технології, спеціалізоване програмне забезпечення з метою розв'язання складних задач практичних проблем з урахуванням крос-культурних особливостей суб'єктів міжнародних економічних відносин.

ПРН-5. Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.

ПРН-9. Здійснювати моніторинг, аналіз, оцінку діяльності глобальних фірм (корпорацій, стратегічних альянсів, консорціумів, синдикатів, трастів тощо) з метою ідентифікації їхніх конкурентних позицій та переваг на світових ринках.

ПРН-13. Ідентифікувати зміни кон'юнктури ринків під дією невизначених факторів, здійснювати їх компаративний аналіз, критично оцінювати наслідки продукованих ідей та прийнятих рішень з метою прогнозування тенденції розвитку глобальних ринків.

Методи навчання:

1. Методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності (пояснення, інтерактивна лекція, демонстрація, самостійне спостереження);

2. Методи стимулювання навчальної діяльності (навчальна дискусія, забезпечення успіху в навчанні, створення ситуації інтересу у процесі викладення, створення ситуації новизни, стимулювання обов'язку і відповідальності в навчанні);

Форми навчання: групова форма (інтерактивна лекція), індивідуальна форма (самонавчання здобувачів освіти).

Інструменти, обладнання: персональний комп'ютер, пакет програм Microsoft Office., мультимедійне обладнання, проектор

3. ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

1. Вплив культури на міжнародні ділові відносини
2. Цінності, ставлення, поведінка: міжкультурна розмаїтість
3. Міжкультурне ділове спілкування
4. Поведінка на робочому місці: культурні параметри
5. Культурні розходження в організаціях
6. Лідерство в міжкультурному діловому оточенні
7. Кроскультурні розходження в мотивації персоналу
8. Кроскультурні аспекти міжнародних переговорів

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб	с/р
Змістовий модуль 1. Міжнародний менеджмент та крос-культурні комунікації					
Тема 1. Вплив культури на міжнародні ділові відносини	10	2	2	-	6
Тема 2. Цінності, ставлення, поведінка: міжкультурна розмаїтість	12	2	2	-	8
Тема 3. Міжкультурне ділове спілкування	12	2	2	-	8
Тема 4. Поведінка на робочому місці: культурні параметри	12	2	2	-	8
Тема 5. Культурні розходження в організаціях	12	2	2	-	8
Тема 6. Лідерство в міжкультурному діловому оточенні	12	2	2	-	8
Тема 7. Кроскультурні розходження в мотивації персоналу	10	2	2		6
Тема 8. Кроскультурні аспекти міжнародних переговорів	10	2	2		6
Разом за змістовим модулем 1	90	16	16	-	58
Усього годин	90	16	16	-	58

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Міжнародний менеджмент та крос-культурні комунікації		
1	Тема 1. Вплив культури на міжнародні ділові відносини Роль культури як ключового чинника у формуванні міжнародного бізнес-середовища. Розглядаються підходи до визначення культури (за Гофстеде, Тромпенаарсом, Халлом), її складові та рівні. Вплив культурних відмінностей на бізнес-практики, прийняття рішень, управлінські стилі та міжособистісну взаємодію в міжнародному середовищі. Конфлікти, що виникають через міжкультурні непорозуміння, та механізми їх уникнення.	2
2	Тема 2. Цінності, ставлення, поведінка: міжкультурна розмаїтість Природа базових цінностей, ставлення та моделей поведінки, що лежать в основі культури та формують унікальні особливості різних націй. Теорії Шварца, Інглхарт, Парсонса щодо ієрархії цінностей та міжособистісної поведінки. Взаємозв'язок між індивідуалістичними та колективістськими культурами, а також вплив культурних норм на бізнес-комунікації, етику та сприйняття лідерства. Приклади культурного шоку та адаптації в діловому контексті.	2

3	Тема 3. Міжкультурне ділове спілкування Теоретичні засади та практичні особливості міжкультурного ділового спілкування, зокрема вербальні й невербальні аспекти комунікації. Висококонтекстні та низькоконтекстні культури (за Едвардом Халлом), принципи побудови ефективних міжкультурних діалогів, а також вплив мови, інтонацій, жестів, простору та часу на бізнес-взаємодію. Міжкультурні бар'єри у спілкуванні та методи їх подолання в міжнародному менеджменті.	2
4	Тема 4. Поведінка на робочому місці: культурні параметри Моделі поведінки працівників у різних культурах залежно від рівня дистанції влади, ступеня уникнення невизначеності, маскулінності-фемінінності, індивідуалізму-колективізму (модель Хофстеде). Вплив культурних орієнтацій на управлінське середовище, командну роботу, ієрархію, прийняття рішень і підхід до робочих обов'язків. Кейси з міжнародної практики щодо організаційної поведінки в крос-культурному середовищі	2
5	Тема 5. Культурні розходження в організаціях Типи корпоративних культур (Clan, Adhocracy, Market, Hierarchy) та вплив на них національної культури. Вплив культурних розходжень на внутрішньоорганізаційну комунікацію, стиль управління, організаційну лояльність і трудову мотивацію. Труднощі інтеграції в міжнародних об'єднаннях, злиттях і поглинаннях через культурні розбіжності. Стратегії інтеркультурного менеджменту для гармонізації корпоративного клімату.	2
6	Тема 6. Лідерство в міжкультурному діловому оточенні Моделі лідерства в контексті культурного різноманіття: трансформаційне, транзакційне, сервісне, авторитарне та демократичне. Вплив національних культур на сприйняття лідера та його ролі у колективі. Проект GLOBE та його типологія лідерських очікувань у різних країнах. Ефективність лідерства в мультикультурних командах та стратегічна роль культурного інтелекту (CQ) у міжнародному управлінні.	2
7	Тема 7. Кроскультурні розходження в мотивації персоналу Основні підходи до мотивації персоналу у різних культурних середовищах: потреби за Маслоу, двофакторна модель Герцберга, теорії очікувань та справедливості. Вплив культурних пріоритетів (індивідуалізм, колективізм, досягнення, безпека) на ефективність мотиваційних механізмів. Відмінності в стимулюванні праці між розвиненими та країнами, що розвиваються. Практичні приклади успішної адаптації мотиваційних програм до культурного контексту.	2
8	Тема 8. Кроскультурні аспекти міжнародних переговорів Моделі та стилі ведення переговорів у різних культурах, включно з підходами до часу, структури дискусій, прийняття рішень, тактики переконання та досягнення згоди. Теорії Фішера та Юрі щодо "win-win" стратегії та роль емоцій у переговорному процесі. Бар'єри в міжкультурних переговорах: мовні, поведінкові, когнітивні Етичні аспекти, етикет та діловий протокол в різних культурних контекстах.	2
Разом за змістовим модулем 1		16
Разом		16

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Міжнародний менеджмент та крос-культурні комунікації		
1	Вплив культури на міжнародні ділові відносини	2
2	Цінності, ставлення, поведінка: міжкультурна розмаїтість	2
3	Міжкультурне ділове спілкування	2
4	Поведінка на робочому місці: культурні параметри	2
5	Культурні розходження в організаціях.	2
6	Лідерство в міжкультурному діловому оточенні	2
7	Кроскультурні розходження в мотивації персоналу	2
8	Кроскультурні аспекти міжнародних переговорів	2
Разом за змістовим модулем 1		16
Разом		16

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Лабораторні заняття не передбачені навчальним планом.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№з/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
1	Підготовка до аудиторних занять	32
2	Підготовка до контрольних заходів	-
3	Виконання курсового проєкту або роботи	-
4	Виконання індивідуальних завдань	-
5	Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях: - Культурні профілі для обраних країн - Оцінювання організаційної культури у запропонованому кейсі. - Оцінка ефективності лідера в мультикультурній команді.	26 10 10 6
6	Підготовка до екзамену	-
Усього годин		58

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Під час вивчення даної дисципліни використовуються такі методи контролю: письмовий, тестовий, самоконтроль і самооцінка.

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Змістовий модуль 1. Міжнародний менеджмент та крос-культурні комунікації

Максимальна оцінка – 100 балів.

Оцінка поточного контролю 1 складається із:

-присутності здобувача на всіх лекціях (1 лекційне заняття – 2 бали) – максимальна кількість – 16 балів;

-присутності та роботи здобувача на всіх практичних заняттях (1 практичне заняття – 2 бали). На кожному практичному занятті студент може отримати 2 бали за виконання практичного завдання за темою; у разі присутності здобувача, але не виконання практичного завдання, здобувач отримує лише 1 бал за присутність. Відсутність здобувача на занятті – 0 балів.

максимальна кількість балів за практичні заняття – 16 балів;

-контрольної роботи в письмовій формі (максимальна кількість балів – 68 б).

Контрольна робота складається з 34 тестових завдань.

Під час виконання тестів студент отримує по 2 бали за правильну відповідь на кожне з 34 питань (максимальна кількість балів 68 балів), неправильна відповідь – 0 балів.

Підсумкова оцінка з дисципліни «Міжнародний менеджмент та крос-культурні комунікації» визначається за результатами змістового модуля 1.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Длугопольська, Т., Сентик, М. (2022). Успішні кейси міжнародних компаній у сфері корпоративної соціальної відповідальності. Socio-Economic Relations in the Digital Society.
2. Етика та соціальна відповідальність міжнародного бізнесу. URL: https://pidru4niki.com/19310710/menedzhment/etika_sotsialna_vidpovidalnist_mizhnarodnogo_biznesu.
3. Кудлай І. В., Бабіна В. О. Міжнародні зв'язки та крос-культурна комунікація. Регіональні студії. 2023. № 34.
4. Романуха О. М. Роль крос-культурних комунікацій у менеджменті організацій. Економіка і суспільство. 2017. № 9.

Допоміжна

1. Lewis R.D. (2006). *When Cultures Collide: Leading Across Cultures*. 3rd ed. — Nicholas Brealey International.
2. Gannon M.J., Pillai R. (2012). *Understanding Global Cultures: Metaphorical Journeys Through 31 Nations, Clusters of Nations, Continents, and Diversity*. — Sage.
3. Hall E.T. (1976). *Beyond Culture*. — Anchor Books.
4. Morrison T., Conaway W.A. (2006). *Kiss, Bow, or Shake Hands: The Bestselling Guide to Doing Business in More Than 60 Countries*. — Adams Media.
5. Chaney L.H., Martin J.S. (2014). *Intercultural Business Communication*. 6th ed. — Pearson.

12. ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Віртуальний читальний зал ПДАБА. — Доступно з: https://pgasa365.sharepoint.com/:w:/r/sites/e-library/_layouts/15/Doc.aspx?sourcedoc=%7BB9A75E66-4A07-465E-876F-DAB540BAAB0A%7D&file=%D0%9C%D0%92%D0%9F%D0%9C%D0%A1%D1%83%D1%87%D0%B0%D1%81%D0%BD%D0%B0%20%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B0%20%D0%B3%D0%BB%D0%BE%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%B7%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F.docx&action=default&mobiledirect=true
2. <https://geert-hofstede.com> – база даних із культурними профілями понад 100 країн.
3. <https://www.culturecrossing.net> – культурні гіді по країнах для бізнесу та подорожей.
4. <https://globeproject.com> – глобальне дослідження лідерства та культури.
5. <https://www.kwintessential.co.uk/resources> – ресурси з міжкультурного етикету та ділової поведінки.
6. <https://hbr.org> – аналітика з міжнародного управління та комунікацій